

IT INDUSTRIJA 2023.

Ususret novim izazovima

IZDAVAČ

Hrvatska gospodarska komora

ZA IZDAVAČA

dr.sc. Luka Burilović

UREDNIŠTVO

Goran Šaravanja, Hrvoje Mirošević, Dubravka Zubak

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Emil Čubretović

Zagreb, studeni 2024.

SADRŽAJ

UVOD	4
01. IT INDUSTRIJA - KRETANJA I STANJE U 2023.	6
02. POSLOVANJE TOP 50 IT PODUZEĆA (2019.-2023.)	15
03. ISV - PROIZVOĐAČI PAKIRANOG SOFTVERA	20
04. BRZI POGLED U 2024. GODINU	23

> USUSRET NOVIM IZAZOVIMA

Ususret izazovima koji se postavljaju pred gospodarstvo i IT sektor, Hrvatska gospodarska komora i Udruženje za informacijske tehnologije pri HGK, već tradicionalno donose pregled tržišta i analiziraju stanje u hrvatskoj IT industriji kako bi identificirali ključne prilike za rast, osnažili konkurentnost sektora, te potaknuli inovacije i razvoj digitalnih vještina.

Podaci za 2023. godinu pokazuju rast ali i prve znakove usporavanja nakon intenzivnog rasta u prethodnim godinama. Kao ključne nalaze možemo navesti blago usporavanje rasta broja zaposlenih, poslovnih prihoda i prihoda od izvoza u usporedbi s prosječnim rastom u prethodnih 5 godina. Zatim, stabilizaciju EBITDA marže na visokoj razini u odnosu na ostatak gospodarstva, povećanje troškova zaposlenih ali i prihoda po zaposlenom što je povezano s općim rastom cijena, te značajan rast investicija kao rezultat izbora Zagreba za sjedište novoosnovanog poduzeća Intesa Sanpaolo Holdinga, koje će biti zaduženo za razvoj i provedbu IT rješenja za digitalnu transformaciju. Intesa Sanpaolo International Value Services d.o.o., pružat će IT usluge svim bankama koje posluju u 12 zemalja unutar Intesa Sanpaolo Grupe.

Možemo zaključiti da je 2023. godina za IT sektor u Hrvatskoj bila obilježena značajnim napretkom ali i novim izazovima u kontekstu globalnih tehnoloških i zakonodavnih trendova. Pri tome je HGK nastavila igrati ključnu ulogu u podršci domaćoj IT industriji kroz analize, regulativne prijedloge i edukacije. Tako je HGK 2024. godine pokrenula Akademiju umjetne inteligencije i Akademiju kibernetičke sigurnosti kojima je do sada sudjelovalo preko 1000 polaznika. Navedeni programi usmjereni su na osnaživanje stručnjaka i organizacija za suočavanje s brzim tehnološkim promjenama ali i s prijetnjama koje dolaze s razvojem digitalnih tehnologija.

HGK će i u 2025. godini nastaviti s edukacijama i stručnim savjetovanjima. U fokusu je i nadalje umjetna inteligencija i kibernetička sigurnost kao dva međusobno povezana stupa digitalne transformacije čiji značaj postaje sve važniji u kontekstu složenih poslovnih procesa i sigurnosnih izazova. Uz već usvojeni Zakon o kibernetičkoj sigurnosti, koji prenosi europsku Direktivu NIS2, te stupanje na snagu Uredbe o kibernetičkoj sigurnosti, očekuje nas i primjena Cyber Resilience Acta koji će se izravno primjenjivati na tvrtke koje proizvode digitalne sadržaje i tehnologije. Zaključno, očekuju nas brojni izazovi ali i prilike koje bi trebale osnažiti hrvatski IT sektor.

dr. sc. Luka Burilović, predsjednik HGK

> OBUHVAT ANALIZE

- IT industrija je definirana sljedećim razredima Nacionalne klasifikacije djelatnosti (NKD 2007.; NACE Rev. 2):
- J 58.21 Izdavanje računalnih igara
- J 58.29 Izdavanje ostalog softvera
- J 62.01 Računalno programiranje
- J 62.02 Savjetovanje u vezi s računalima
- J 62.03 Upravljanje računalnom opremom i sustavom
- J 62.09 Ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računalima
- J 63.11 Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima

> IT U 2023. KLJUČNE ČINJENICE

6.714

IT PODUZEĆA

Rast 2023./2019. 66,8%

Udio u RH 4,3%

1.74

MILIJARDI € PRIHODA NA
INOZEMNOM TRŽIŠTU

Rast 2023./2019. 119%

Udio u RH 5,2%%

3.84

MILIJARDI €
POSLOVNIH PRIHODA

Rast 2023./2019. 80,6%

Udio u RH 2,4%

37.358

ZAPOSLENIH

Rast 2023./2019. 54,3%

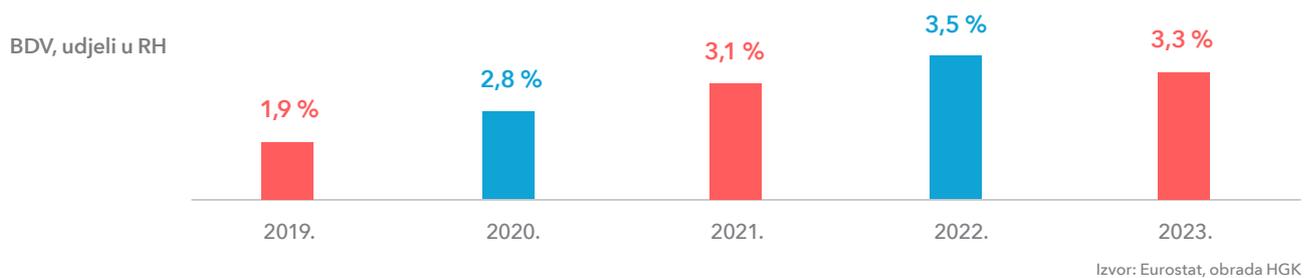
Udio u RH 3,6%

01

IT INDUSTRIJA - KRETANJA I STANJE U 2023.

iznad 3%

Udio IT industrije u gospodarstvu iznad

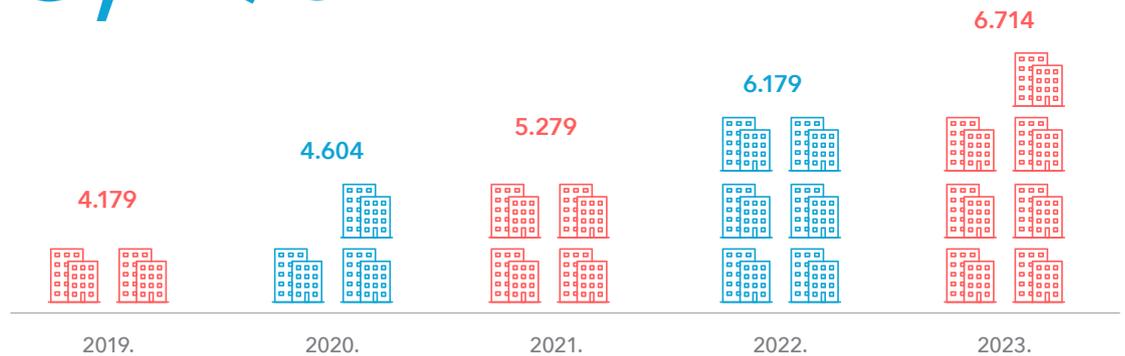

IT industrija već duže vrijeme raste brže od prosjeka hrvatskoga gospodarstva, čime je i njen značaj odnosno doprinos nacionalnoj bruto dodanoj vrijednosti (BDV-u) odnosno bruto domaćem proizvodu (BDP-u) veći.

Posljednje raspoloživi podaci koji ocrtavaju značaj IT industrije u nacionalnom gospodarstvu pokazuju da je udio BDV-a najvažnijeg dijela IT industrije (J62 i J63) u 2023. godini iznosio visokih 3,3%, što je za 0,2 postotna boda manje nego prošle godine. Rast udjela je u deset godina iznosio 2,2 postotna boda, a u posljednjih pet godina 1,4 postotnih bodova.

Prema podacima iz godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika, u 2023. godini IT sektor je sudjelovao u hrvatskome nefinancijskom sektoru s 4,3% poduzeća, 3,6% zaposlenih, 2,4% poslovnih prihoda te 5,2% prihoda od prodaje na inozemnom tržištu.

8,7% Rast broja IT poduzeća

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Broj IT poduzeća kontinuirano raste, u posljednjih pet godina prosječnom godišnjom stopom od 12,6%. U 2023. godini zabilježen je rast od 8,7% te je bilo ukupno 535 IT poduzeća više nego godinu dana ranije i 60,7% poduzeća više nego prije pet godina. Pritom je računalno programiranje najčešća IT djelatnost, za nju (kao osnovnu djelatnost) je registrirano 71% svih IT poduzeća.

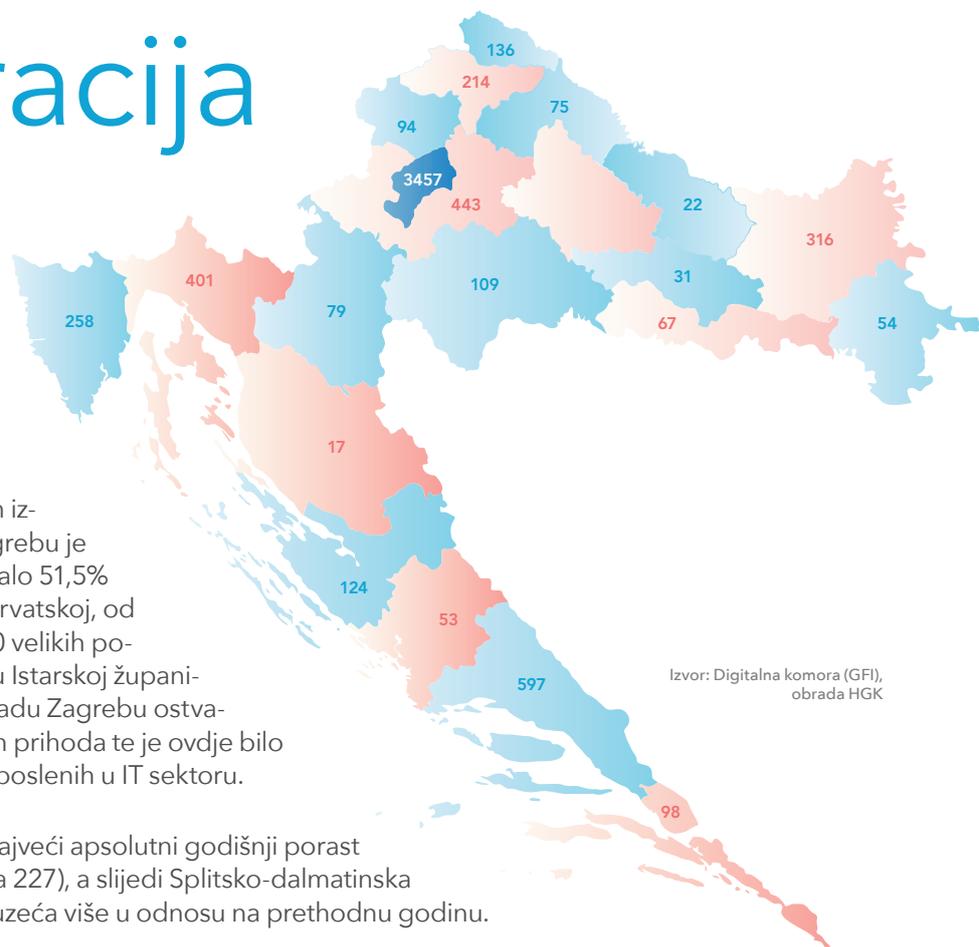
Rast broja IT poduzeća temelji se na sve većem broju mikro i malih poduzeća, dok su kod broja velikih i srednjih poduzeća promjene slabije izražene. Naime, u 2023. godini bilo je 10 velikih (+2 u odnosu na 2022.) i 65 (+12 u odnosu na 2022.) srednje velika IT poduzeća. Najviše velikih poduzeća je registrirano u djelatnosti računalnog programiranja, a 10 velikih poduzeća ostvarilo je 23,8% svih prihoda i 24,5% izvoza IT sektora.

Koncentracija

IT poduzeća u Gradu Zagrebu

Prema podacima iz Godišnjih financijskih izvještaja, u Gradu Zagrebu je 2023. godine poslovalo 51,5% svih IT poduzeća u Hrvatskoj, od čega 9 od ukupno 10 velikih poduzeća (preostali je u Istarskoj županiji). Zbog toga je u Gradu Zagrebu ostvareno 71,9% poslovnih prihoda te je ovdje bilo zaposleno 64,6% zaposlenih u IT sektoru.

Ovdje je ostvaren i najveći apsolutni godišnji porast broja IT poduzeća (za 227), a slijedi Splitsko-dalmatinska županija s 63 IT poduzeća više u odnosu na prethodnu godinu.

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

8,7%

Rast broja zaposlenih

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

U posljednjih pet godina broj zaposlenih raste prosječnom stopom od 10,9%. U 2023. godini godišnji je rast (8,7%) bio ispod prosječne godišnje stope rasta, te je bilo 2,9 tisuće zaposlenih više nego godinu dana ranije, a u odnosu na stanje prije pet godina, IT industrija je imala 12,7 tisuće zaposlenih više (+51,4%).

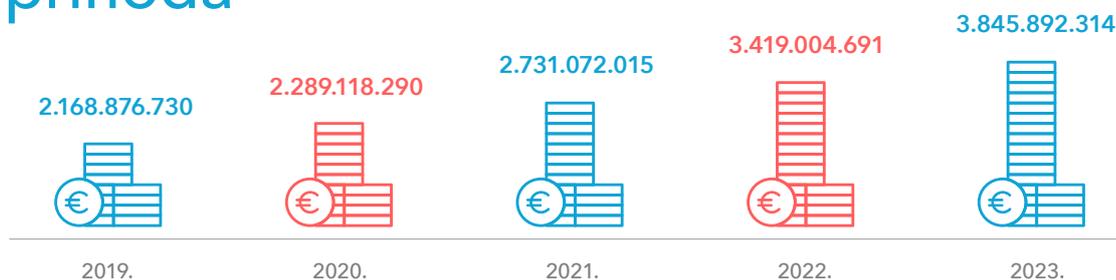
U godišnjoj je usporedbi najviše porastao broj zaposlenih u srednjim poduzećima (za više od 1,3 tisuću), dok je zabilježen pad kod mikro poduzeća (za -66). No, kako se broj velikih poduzeća mijenjao (+2 u odnosu na 2022.), prosječan broj zaposlenih u jednom velikom poduzeću neznatno se smanjio (-4 zaposlena na prosječnih 699 zaposlenih u 2023.), ali je porastao ukupan broj zaposlenih u velikim poduzećima (+665), što ocrtava njihovo daljnje širenje. Prije pet godina prosječan broj zaposlenih u prosječnom velikom IT poduzeću bio je manji za 84 zaposlena.

Računalno programiranje najznačajnija je i najveća IT djelatnost i prema kriteriju radne snage: ovdje je zaposleno 26,5 tisuća osoba što je 71% ukupno zaposlenih u IT sektoru.

Stabilan rast poslovnih prihoda

12,5%

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Poslovni prihodi hrvatske IT industrije porasli su za više od 77% u razdoblju od 2019. do 2023. godine ili za više 1,67 milijardi eura, te su u 2023. godini premašili iznos od 3,8 milijardi eura. Rast je u 2023. godini iznosio 12,5%, što je nešto niže od petogodišnjega prosjeka (15,4%), na što su zasigurno utjecale globalne okolnosti.

Najviše je u godišnjoj usporedbi porastao prihod velikih poduzeća (+22%), te se udio njihovih prihoda u ukupnim prihodima IT sektora povećao s 21,9% na 23,8%.

10,1%

Rast poslovnih prihoda po zaposlenom

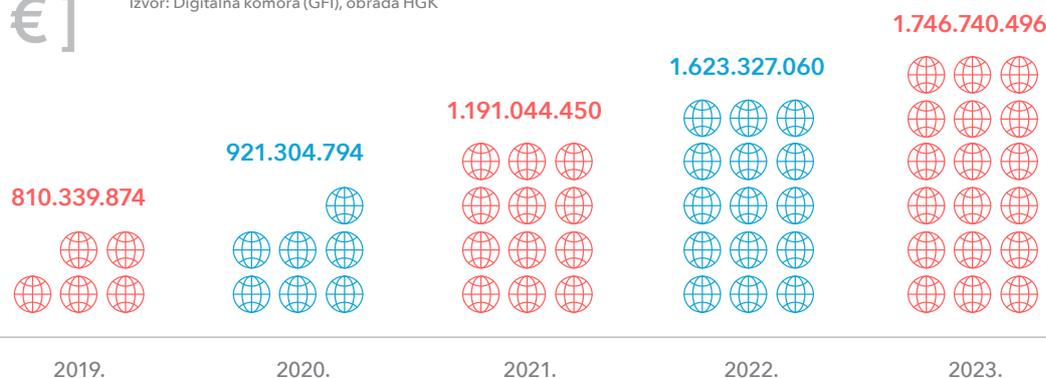
Uz solidan rast poslovnih prihoda i solidan, ali ipak manji rast broja zaposlenih, poslovni prihod po zaposlenom je u 2023. godini porastao za 10,1%. U prosjeku sektora, svaki je zaposlenik proizveo 102.946 euro prihoda, što je bilo 9,4 tisuće eura više nego godinu dana prije. Ovakav godišnji rast bio je dvostruko veći od petogodišnjega prosjeka (5,3%), što i ovdje možemo povezati s rastom cijena koji su utjecali na iznimno visok rast poslovnih prihoda.

Rast poslovnih prihoda po zaposlenom

7,6%

[€]

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Rast poslovnih prihoda po zaposlenom

Prihodi na inozemno tržištu IT industrije u razdoblju od 2019. do 2023. godine gotovo se udvostručio, rastući po prosječnoj godišnjoj stopi od 21,1%. U 2023. ostvaren je godišnji rast prihoda na inozemnom tržištu od 7,6%, što je znatno ispod petogodišnjega prosjeka. IT industrija je u 2023. godini na inozemnom tržištu uprihodila ukupno nešto više 1,7 milijardi eura odnosno 45,4% svojih ukupnih poslovnih prihoda, dakle, gotovo polovinu ukupnih poslovnih prihoda ova je industrija ostvarila na inozemnom tržištu, što je drugi najveći udio izvoza u poslovnim prihodima u povijesti IT industrije.

18,1% EBITDA marža

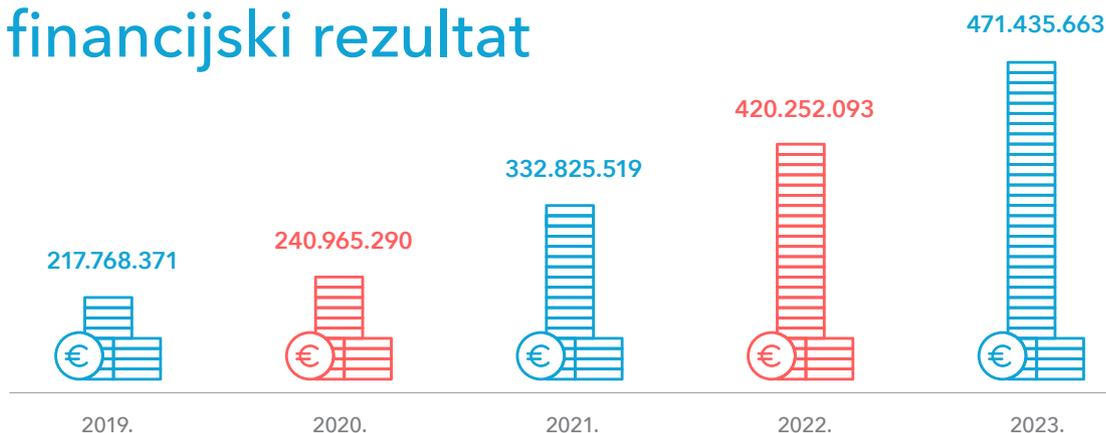
Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

EBITDA marža IT poduzeća kontinuirano raste u posljednjih pet godina, a u 2023. godini je bila (17,9%) što je gotovo istovjetno najvišoj razini dosad (2022. - 18%). Time je IT sektor poslovao znatno uspješnije od prosjeka nefinancijskog sektora RH čija je EBITDA marža znatno niža (11,1%). Zadržavanje EBITDA marže IT sektora u 2023. godini na rekordnim razinama ostvareno je unatoč umjerenom rastu prihoda (12,1%).

Konsolidirani financijski rezultat

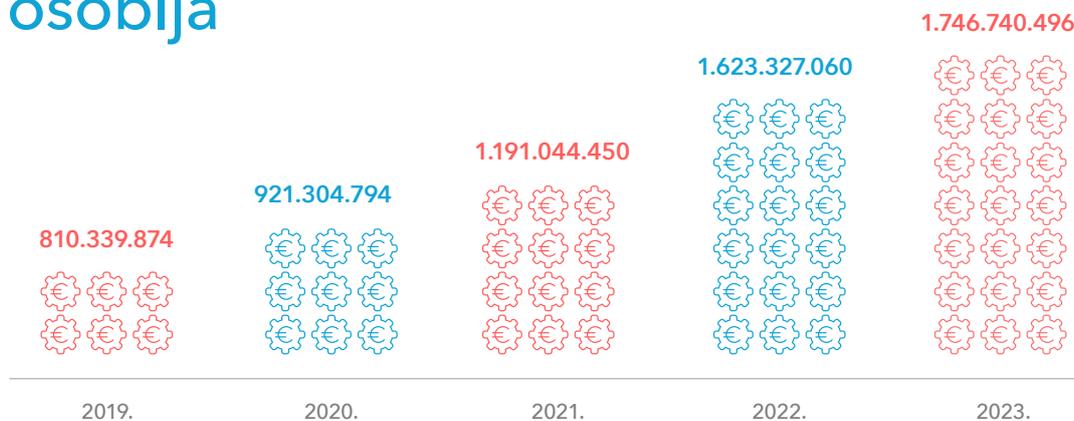
Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

U 2023. godini je 80% IT poduzeća iskazalo dobit, gotovo za 1 pb više nego prethodne godine (79,0%). Vrijednost iskazane dobiti je bila rekordna, viša nego prethodne godine za 12,1%, no rasla je sporije nego u 2022. godini (26,3%). Prosječna vrijednost dobiti u IT poduzeću koje je iskazalo dobit iznosila je 96,8 tisuća eura, +8,8% više nego u 2022. godini.

Porast troškova osoblja

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Udio troškova
osoblja u
poslovnim
rashodima

Troškovi osoblja su u 2023. godini rasli su stopom od 18,7%, što je malo ispod prosječnog godišnjeg rasta u petogodišnjem razdoblju (19,4%).

Udio troškova osoblja u poslovnim rashodima IT poduzeća također kontinuirano raste. U 2023. godini udio je iznosio 37,8%, najviše u promatranom razdoblju te 5,7 pb više nego pet godina prije. Troškovi osoblja po zaposlenom u IT sektoru su u 2023. godini bili 72% veći od prosjeka u nefinancijskom sektoru RH.

Prosječna neto plaća

[€]

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Prema iskazanim troškovima za neto plaće i nadnice, zaposlenima kod IT poduzetnika u 2023. godini obračunata je prosječna mjesečna neto plaća u iznosu 1683 eura. Prosječne neto plaće u IT industriji kontinuirano rastu, u posljednjih pet godina prosječnom godišnjom stopom od 8,0% (nominalno). Iznos prosječne neto plaće u 2023. godini bio je veći za 36,0% nominalno (za 445 eura) u odnosu na stanje prije pet godina.

U 2023. godini je ostvarena stopa rasta neto plaća od 7,9%, što je zanemarivo manje od prosječne stope u promatranom razdoblju.

63% Prosječna neto plaća viša od prosjeka RH

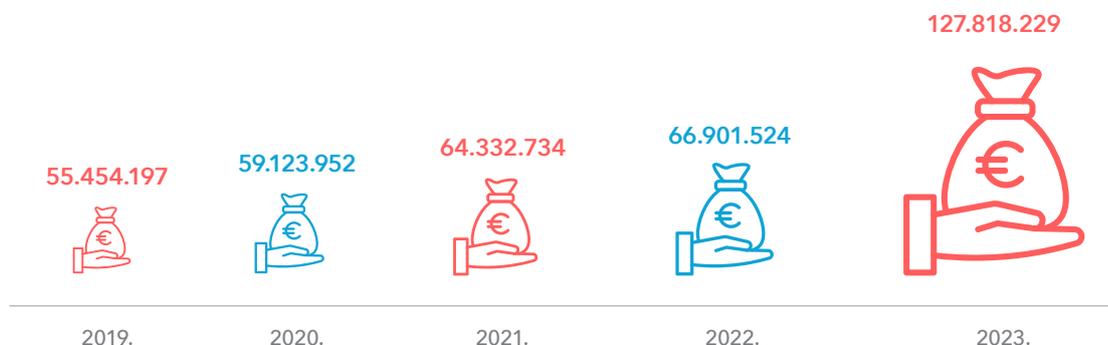

Prosječna neto plaća u IT industriji je 2023. godine bila viša od prosječne plaće cijeloga nefinancijskoga sektora RH za 63%, dok je pet godina prije bila viša za 60%. Odmak od prosjeka RH se godinama kontinuirano povećavao, sve do 2023. godine kada se dogodila stagnacija. Naime, ranijih godina je dinamičnije rasla prosječna plaća u IT sektoru od rasta u cijelom nefinancijskom sektoru, dok je u 2023. godini razina rasta bila gotovo ista.

91,1%

Izniman rast investicija

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

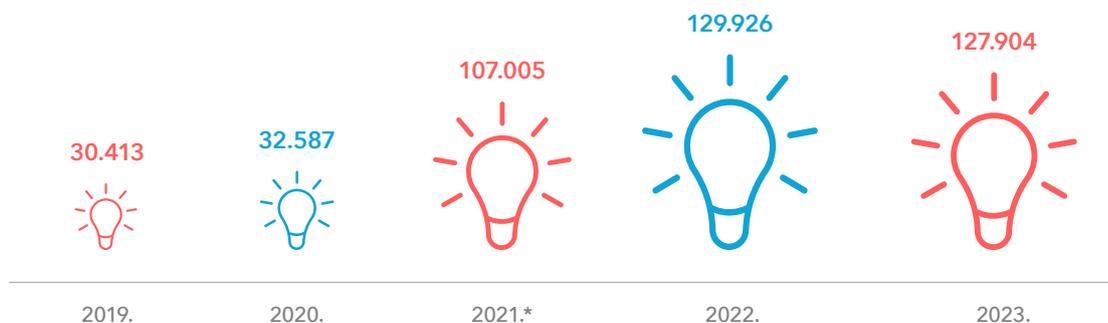
IT poduzeća su u 2023. godini povećala vrijednost bruto investicija u novu dugotrajnu imovinu za 91,1% u odnosu na prethodnu godinu, što je najviši godišnji rast u petogodišnjem razdoblju. Pritom je 10 tvrtki s najvećim iznosima ulaganja činilo više od 64% svih ulaganja IT sektora. Najveće pojedinačno ulaganje u 2023. godini je iznosilo je više od 38 milijuna eura, dok je prosječna vrijednost investicije iznosila 19,1 tisuća eura. U posljednjih pet godina IT tvrtke su ukupno u novu dugotrajnu imovinu investirale više od 372 milijuna eura.

Udio investicija u novu dugotrajnu imovinu u bruto dobiti je iznosio 23,2%, 9 postotnih bodova više nego prethodne godine, te ujedno najviše u promatranih pet godina.

Blagi pad izdataka za IR 21,4%

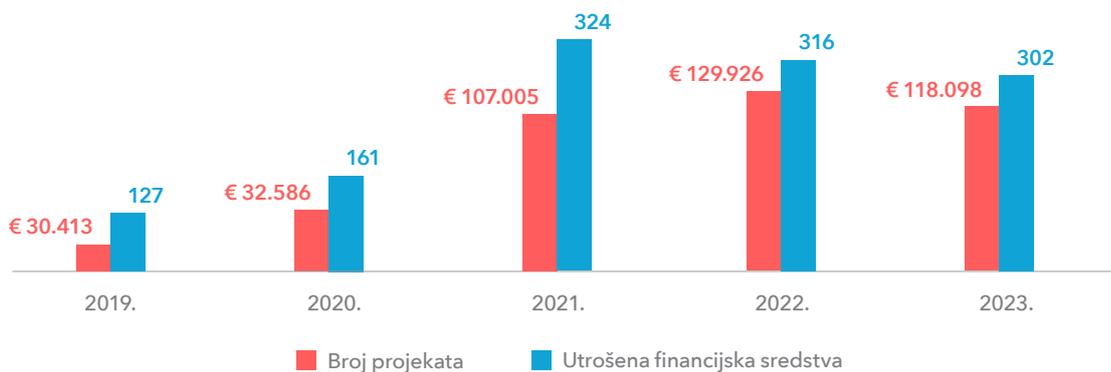
[€] Izvor: DZS, obrada HGK
* lom u seriji zbog preregistracije tvrtke
Ericsson Nikola Tesla d.d. u J62.01

Ukupni izdaci za istraživanje i razvoj u IT industriji smanjili su se u 2023. godini za 1,6% na 127,9 milijuna eura. Glavni razlog smanjenja izdataka za IR u IT industriji je smanjenje izdataka za IR u ključnoj djelatnosti J6201 Računalno programiranje (74,7% IR izdataka IT sektora u 2023.), koje je 2023. utrošilo -25,3% manje sredstava za IR nego prethodne godine. Međutim djelatnost J6311 Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima utrošilo je 21,6 milijuna eura u IR u 2023., što predstavlja rast od više od 1200% u odnosu na 2022. godinu. U slijedećoj godini planirani iznos IT sektora za IR je 121,2 milijuna eura, dakle, manje nego što je utrošeno 2023. godine.

Manji broj istraživačkih projekata

[€] Izvor: DZS, obrada HGK
* lom u seriji zbog preregistracije tvrtke
Ericsson Nikola Tesla d.d. u J62.01

Broj istraživačkih projekata bio je manji nego prethodne godine (-4,4%), s manjom prosječnom vrijednošću utrošenih sredstava po projektu (-4,9%). Dominirala su, kao i uvijek, razvojna istraživanja (74,5% broja ukupnih istraživačkih projekata i 93,8% ukupne vrijednosti istraživačkih projekata IT sektora), kojih je bilo brojčano manje, te je na njih utrošeno i -6,6% manje sredstava. Također se i smanjila prosječna vrijednost utrošenih sredstava po razvojnom projektu sa 554 tisuće eura na 492 tisuće eura (-11,2%).

02

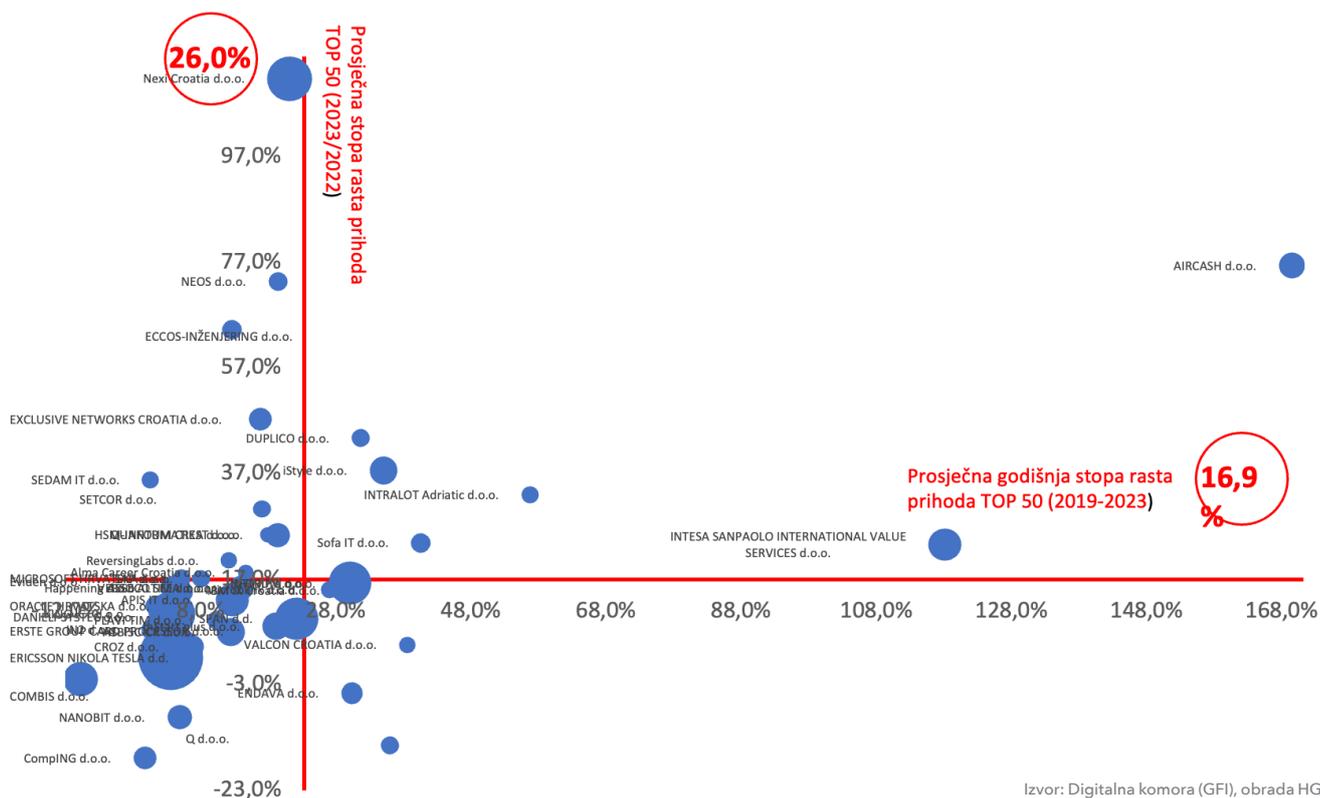
POSLOVANJE TOP 50 IT PODUZEĆA (2019.-2023.)

U ovom poglavlju analiziramo najuspješnijih 50 poduzeća prema poslovnim prihodima u 2023. U odnosu na 50 najuspješnijih poduzeća prema prihodima iz 2019. godine, čak je 18 novih poduzeća ušlo među 50 najuspješnijih, što potvrđuje da je IT industrija jedna od najvibrantnijih sektora hrvatskog gospodarstva.

Među već dobro poznatim liderima IT industrije u Hrvatskoj kao što su Ericsson Nikola Tesla d.d., Span d.d., King ICT d.o.o. Infobip d.o.o. i mnogi ostali, u 2023. godini među 50 najuspješnijih poduzeća u odnosu na 2019. godinu pojavljuju se i sljedeća brzorastuća poduzeća: Intesa Sanpaolo International Value services d.o.o., Sofa IT d.o.o., Microblink d.o.o. i Aircash d.o.o.

U nastavku analizirat ćemo poslovanje 50 najuspješnijih poduzeća u razdoblju od 2019. do 2023. godine. Najuspješnijih 50 poduzeća u IT industriji ostvaruje 45,2% prihoda IT industrije u Hrvatskoj, više od 45% ukupnog izvoza IT industrije, te zapošljava gotovo svakog trećeg IT stručnjaka (32,1%). Prosječna neto plaće (2220 eura) zaposlenih u 50 najvećih poduzeća u IT industriji za gotovo trećinu (+32,3%) je veća od prosjeka IT industrije u Hrvatskoj.

> STOPE RASTA PRIHODA (TOP 50)

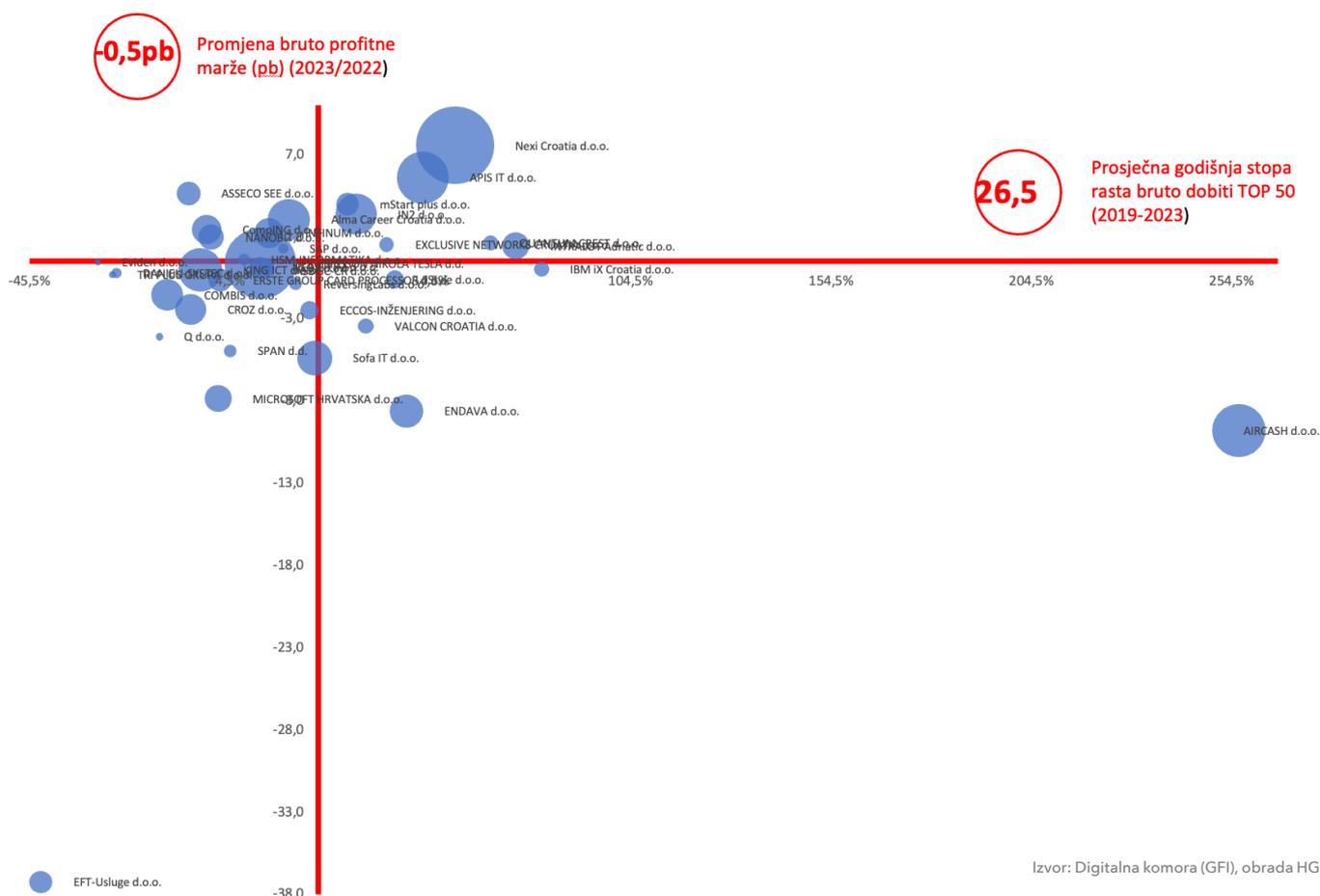

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Prosječna godišnja stopa rasta prihoda 50 najuspješnijih IT poduzeća u Hrvatskoj iznosila je 16,9%, dok je godišnja stopa rasta prihoda u 2023. godini iznosila 26%, što znači da su najveća poduzeća IT industrije u 2023. godini rasla iznadprosječno u usporedbi s petogodišnjim razdobljem od 2019. do 2023.

Poduzeća smještena desno od okomite osi ostvarila su veću godišnju stopu rasta u 2023. od prosjeka 50 najuspješnijih. Poduzeća smještena iznad horizontalne osi ostvarila su prosječne godišnje stope rasta veće od prosjeka 50 najuspješnijih poduzeća. Veličina kruga na slici ilustrira veličinu prihoda u apsolutnim iznosima u 2023. godini. Kao što je vidljivo na slici, najveće prihode u 2023. godini imali su Ericsson Nikola Tesla d.d., Span d.d., King ICT d.o.o. i Infobip d.o.o.

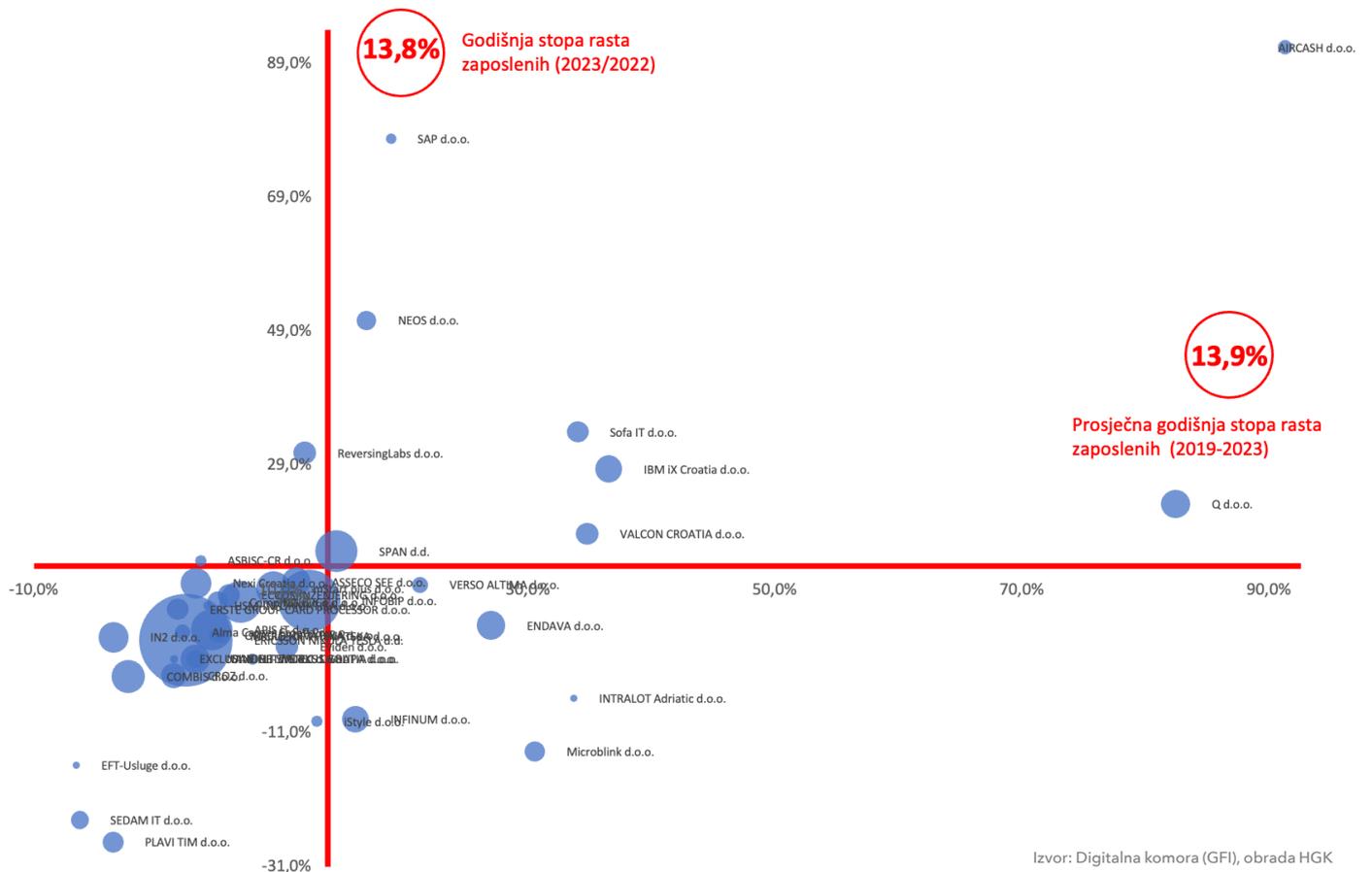
> STOPE RASTA BRUTO DOBITI (TOP 50)

Bruto profitna marža 50 najvećih IT poduzeća u Hrvatskoj smanjila se u prošloj godini za 0,5 postotnih bodova, dok je prosječna godišnja stopa rasta bruto dobiti u posljednjih 5 godina iznosila 26,5%. Iz toga je vidljivo da je došlo do konsolidacije Hrvatske IT industrije u 2023., gdje bruto dobit raste po visokim stopama, ali marža se zadržava na razinama iz prethodnih godina ili pada. Poduzeća smještena u gornji desni kvadrant su ona poduzeća koja su ostvarila i veće prosječne godišnje stope rasta bruto dobiti kao i godišnju stopu rasta bruto profitne marže odnosu na 2022. godinu. Veličina kruga na slici ilustrira veličinu bruto dobiti u apsolutnim iznosima u 2023. godini. Iz veličine krugova vidljivo je da je najveću bruto dobit ostvario Nexi Croatia d.o.o., a slijedi ga Ericsson Nikola Tesla d.d.

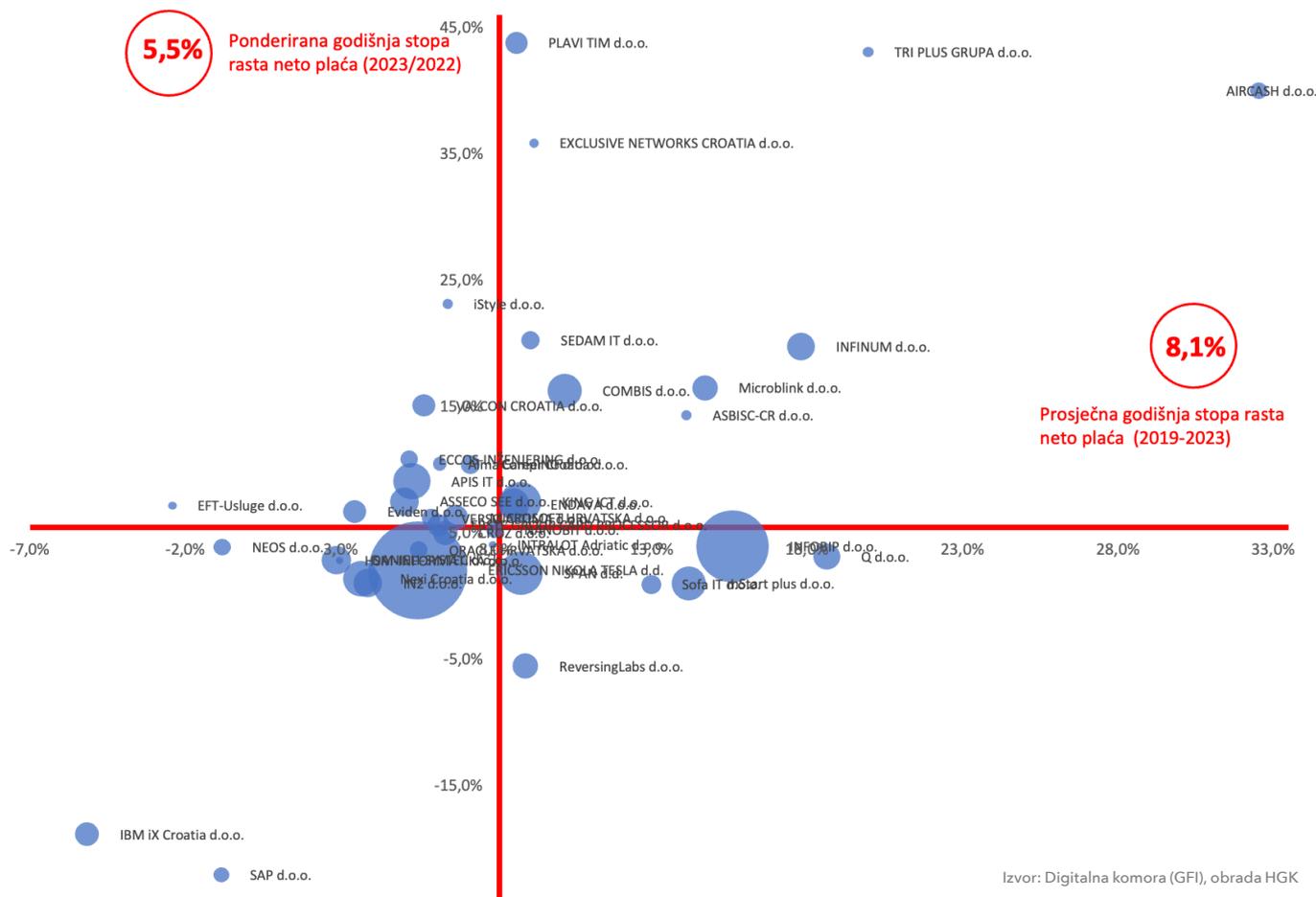

> STOPE RASTA BROJA ZAPOSLENIH (TOP 50)

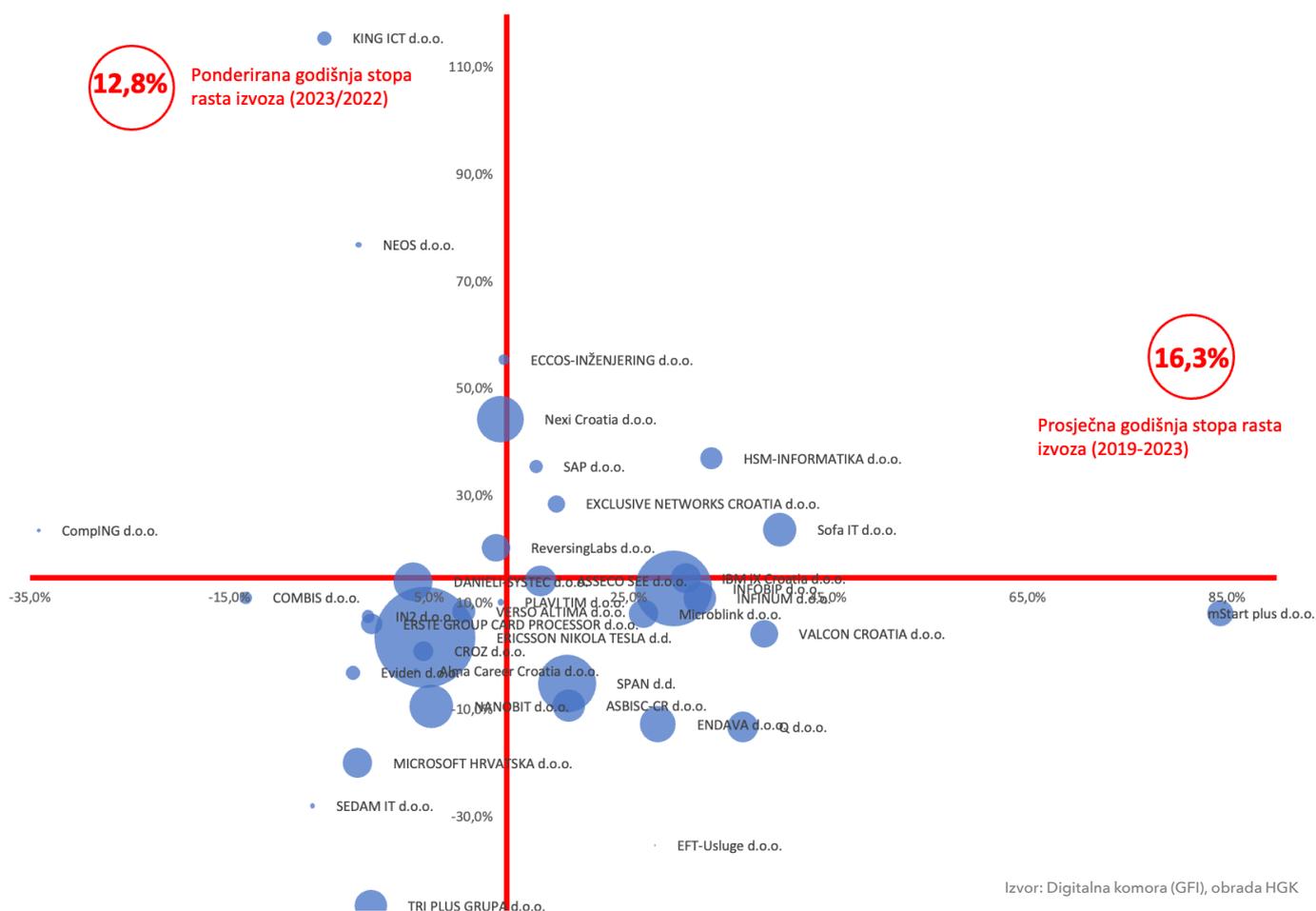
Najveća poduzeća hrvatske IT industrije zapošljavala su po prosječnoj godišnjoj stopi od 13,9% u razdoblju od 2019. do 2023. godine. U 2023. godini u odnosu na 2021. godinu povećale su broj zaposlenika za 13,8%. Iz toga možemo zaključiti da najveća hrvatska IT poduzeća zadržala prosječnu razinu novih zapošljavanja na razini petogodišnjeg prosjeka. Najveći rast zaposlenih ostvarile su tvrtke koje se nalaze u desnom gornjem kvadrantu na slici: Aircash d.o.o., SAP d.o.o., Q d.o.o., Sofa IT d.o.o. i ostali.

> STOPE RASTA NETO PLAĆA (TOP 50)

Prosječna neto plaća u 50 najvećih IT poduzeća u RH iznosila je u 2023. godini 2234 eura. Prosječna godišnja stopa rasta neto plaća iznosila je 8,1% u razdoblju od 2019. do 2023. godine. Ponderirana godišnja stopa rasta plaća u odnosu na prošlu godinu iznosila je 5,5%, te možemo reći da dolazi do usporavanja rasta plaća u IT industriji. Poduzeća koja se nalaze u desnom gornjem kvadrantu zabilježila su i veće prosječne godišnje stope rasta plaća, kao i veću godišnju stopu rasta od prosjeka 50 najvećih IT poduzeća u RH. Među onima koji su ostvarili iznadprosječne stope rasta ističu se Aircash d.o.o., Plavi Tim d.o.o., Microblink d.o.o., Infinum d.o.o. i ostali

> STOPE RASTA IZVOZA (TOP 50)

Izvoz 50 najvećih poduzeća hrvatske IT industrije u 2023. godini u prosjeku je porastao 12,8%, dok je prosječna godišnja stopa rasta izvoza najvećih hrvatskih IT poduzeća u razdoblju od 2019. do 2023. godine iznosila 16,3%, iz čega možemo

zaključiti da je su vodeća hrvatska IT poduzeća ostvarila ispodprosječan rast izvoza u 2023. godini u usporedbi s razdobljem od 2019. do 2023. godine. Veličina kruga predstavlja veličinu izvoza određenog poduzeća u apsolutnom iznosu.

Poduzeća koja se nalaze u desnom gornjem kvadrantu ostvarila su iznadprosječne godišnje stope rasta izvoza u razdoblju od 2019. do 2023. godine, ali su također ostvarile i veću godišnju stopu rasta izvoza u odnosu ostale najveće hrvatske IT tvrtke, a tu se između ostalih ističe posebno Aircash d.o.o. koji je ostvario godišnji rast izvoza od čak 771%, a tu su još i Sofa IT d.o.o., SAP d.o.o. Reversing Labs d.o.o. i ostali.

03

ISV - PROIZVOĐAČI PAKIRANOG SOFTVERA

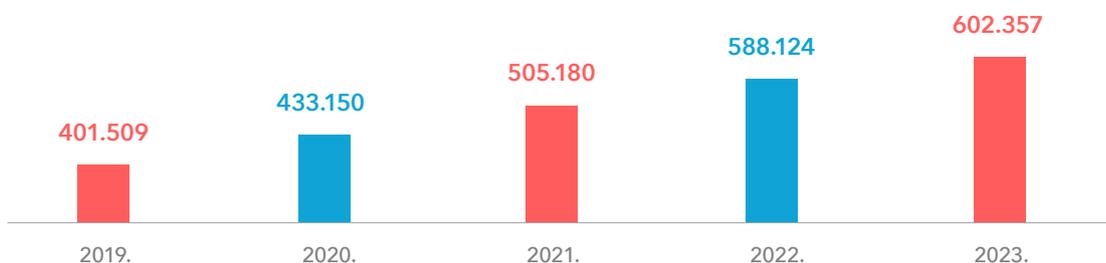
Proizvođači pakiranog software-a (ISV) definirani su kao „proizvođači softvera koji nisu u vlasništvu ili pod kontrolom proizvođača hardvera. ISV-ovi su također poznati kao izdavači softvera. Specijalizirani su za izradu i prodaju softvera tvrtkama koje se ne oslanjaju na softver razvijen u kući. Iako se ISV softver često masovno koristi od strane pojedinačnih trećih strana, a u nekim slučajevima čak i proširen i prilagođen, on ostaje u vlasništvu dobavljača. Uobičajena je praksa i također se očekuje da ISV-ovi proizvode softverske proizvode koji mogu raditi na višestrukim uređajima kombinacije hardvera i operacijskog sustava. Vodeće tvrtke na tržištima računalnog softvera i hardvera, poput Microsofta, često podržavaju ISV-ove kao pouzdane poslovne partnere. U današnje vrijeme ISV-ovi su postali primarna skupina proizvođača softvera u IT industriji, često na čelu razvoja novih tehnologija i rješenja.”¹

Proizvođači pakiranog softvera (ISV) u hrvatskoj IT industriji identificirani su uz stručnu pomoć konzultanata, te smo uz njihovu pomoć uspjeli identificirati 86 poduzeća čiji je primarni izvor prihoda vlastiti pakirani software.

U nastavku ćemo detaljnije analizirati poslovanje proizvođača pakiranog software-a u razdoblju od 2019. do 2023. godine. Također ćemo se osvrnuti i na geografsku komponentu poslovanja ISV dijela hrvatske IT industrije.

> ISV - PRIHODI I EBITDA

▶ **10,7%** Prosječna godišnja stopa rasta prihoda (2019-2023)

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Prihodi proizvođača pakiranog softvera u 2023. godini iznosili su više od 600 milijuna eura, te su u prosjeku rasli više od 10% godišnje u razdoblju od 2019. do 2023. godine.

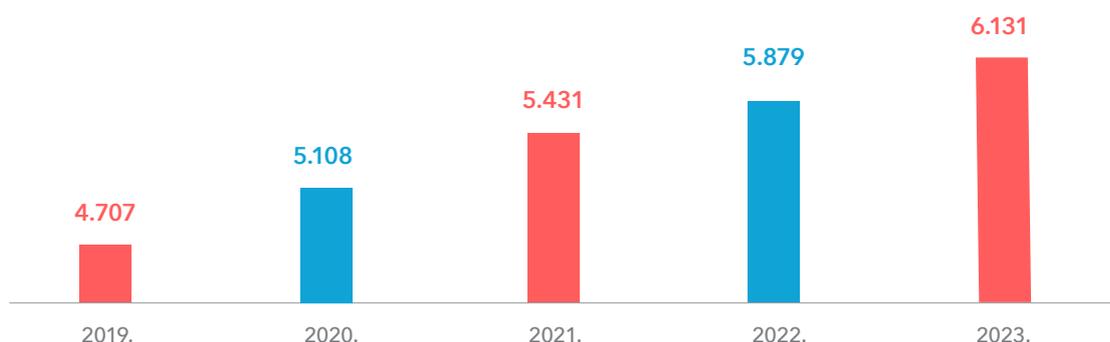
▶ **12,6%** Prosječna godišnja stopa rasta EBITD-a (2019-2023)

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

EBITDA proizvođača pakiranog softvera u 2023. godini iznosili je više od 86 milijuna eura, te je u prosjeku rasla više od 12% godišnje u razdoblju od 2019. do 2023. godine.

▶ **6,8%** Prosječna godišnja stopa rasta broja zaposlenih (2018-2022)

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Proizvođači pakiranog softvera zapošljavali su 6131 djelatnika u 2023. godini, te su povećavali broj zaposlenih po prosječnoj godišnjoj stopi od 9,2% u razdoblju od 2019. do 2023. godine.

> ISV - IZVOZ I DOBIT

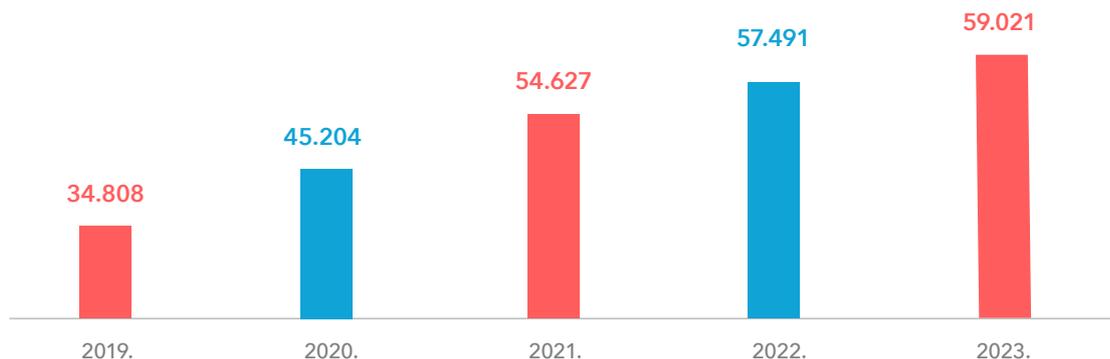
▶ **9,6%** Prosječna godišnja stopa rasta izvoza (2019-2023)

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Prihod od prodaje na inozemnim tržištima proizvođača pakiranog softvera iznosio je 375 milijuna eura u 2023. godini, te je bio manji nego 2022. godine (392 milijuna eura). Izvoz je rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od 9,6% u razdoblju od 2019. do 2023. godine.

▶ **14,1%** Prosječna godišnja stopa rasta dobiti (2018-2022)

Izvor: Digitalna komora (GFI), obrada HGK

Dobit proizvođača pakiranog softvera iznosila je nešto više od 59 milijuna eura, te je u razdoblju od 2019. do 2023. godine prosječna godišnja stopa rasta dobiti iznosila je 14,1%.

04

BRZI POGLED U 2024. GODINU

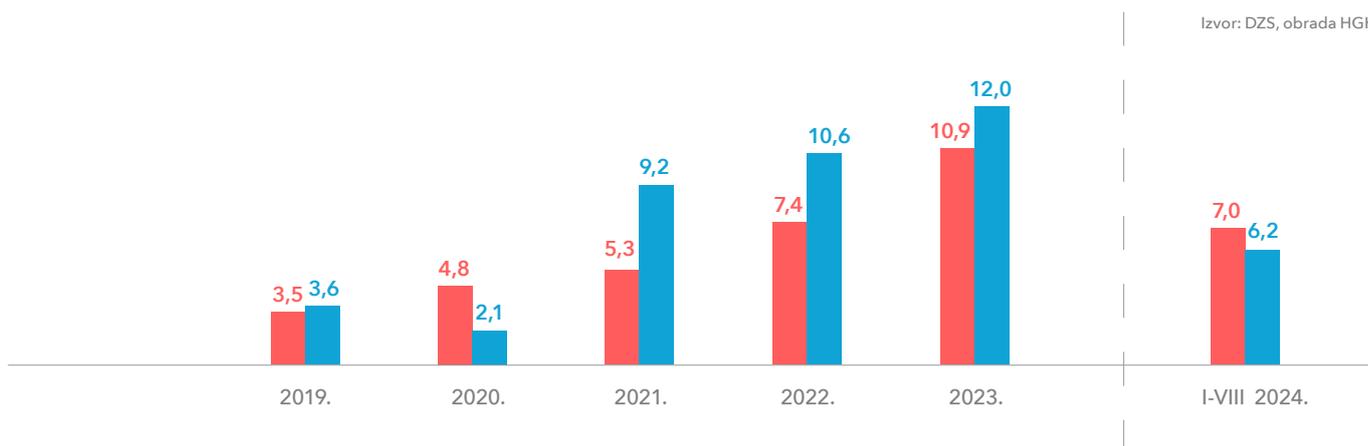
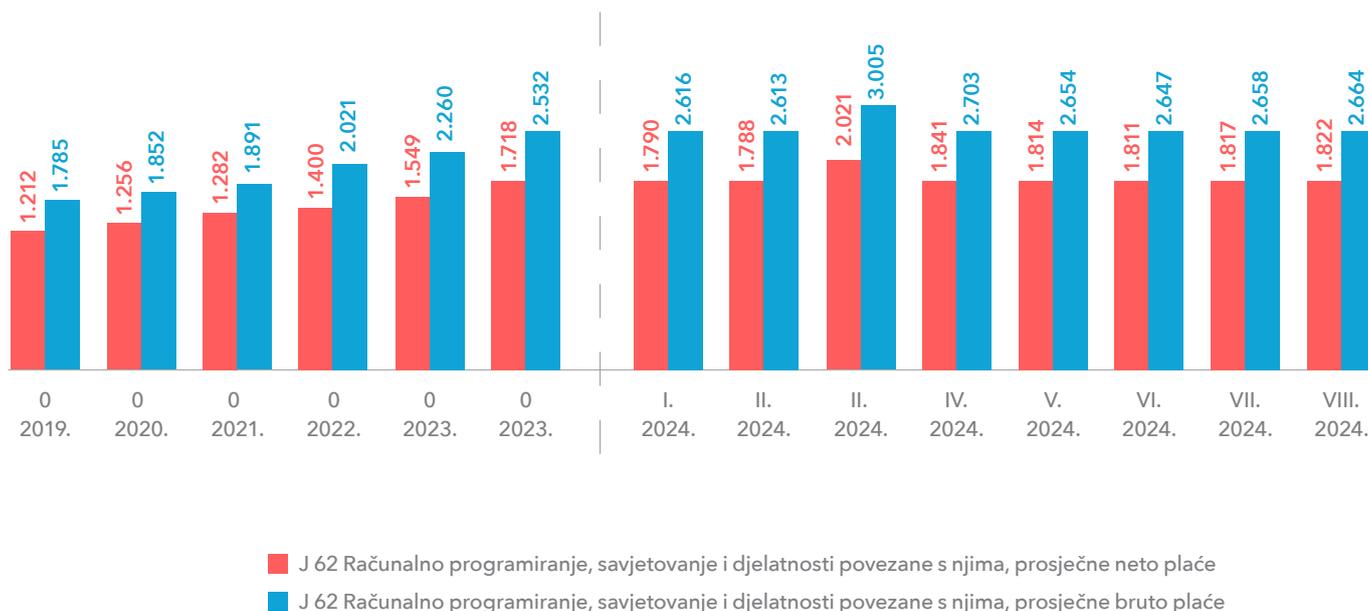
Za aproksimaciju nekih osnovnih statističkih parametara poslovanja IT poduzeća u 2024. godini, koristili smo dostupne podatke koji se odnose na djelatnost J62 Računalno programiranje te izvještaje sa Zagrebačke burze (ZSE) dvaju poduzeća koji kotiraju na burzi.

- Pritisak na rast troškova osoblja
 - Stagnacija zaposlenosti
 - Usporenje aktivnosti (rasta prihoda)
-

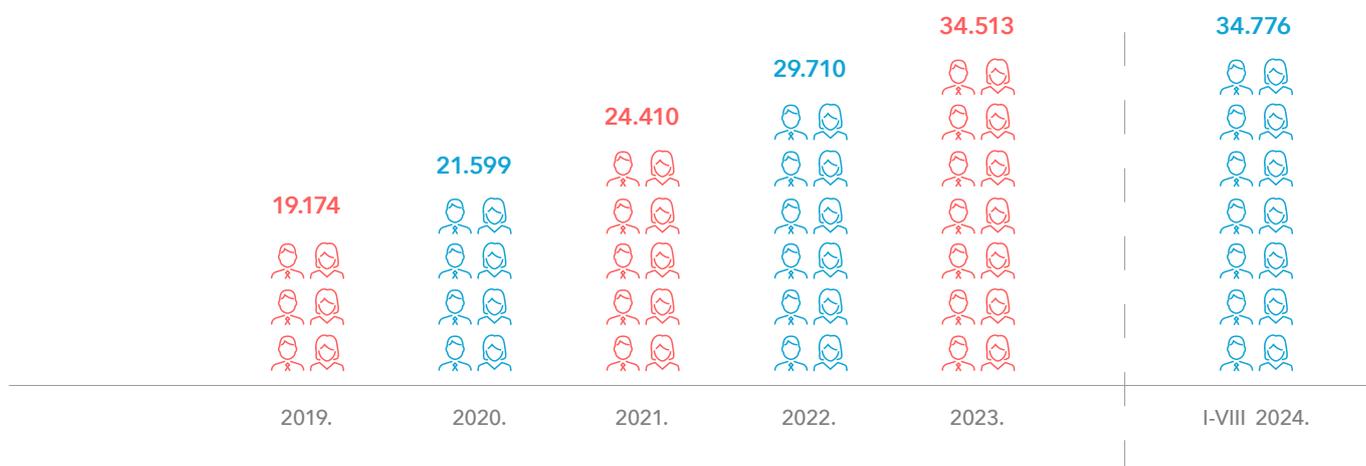
[€]

Izvor: DZS, obrada HGK

Dostupni podaci za 2024. godinu pokazuju da prosječne plaće nastavljaju nominalno rasti, ali manjom stopom nego 2023. godine. U prvih osam mjeseci je godišnji nominalni rast neto plaća iznosio 7,0%, a bruto plaća 6,2%. Usporavanje rasta plaća u IT sektoru je najvidljivije iz razlike u prosječnoj neto plaći IT sektora (J62) i javne uprave (O84). U kolovozu 2023. prosječna neto plaća u IT sektoru je bila za 21,5% veća od neto plaće u javnoj upravi, dok je u kolovozu 2024. neto plaća u IT sektoru bila viša od prosječne plaće u javnom sektoru za tek 7,6%.

> J 62 RAČUNALNO PROGRAMIRANJE, SAVJETOVANJE I DJELATNOSTI POVEZANE S NJIMA, BROJ ZAPOSLENIH

> J 62 RAČUNALNO PROGRAMIRANJE, SAVJETOVANJE I DJELATNOSTI POVEZANE S NJIMA, BROJ ZAPOSLENIH, MJESEČNI PODACI

Broj zaposlenih u djelatnosti računalnog programiranja (J62) porastao je i u 2024. godini, ali zanemarivo. U prvih osam mjeseci godišnji rast je ostvaren na razini od 0,8%. Već je i prošle (2023.) bila vidljiva stagnacija, koja je do punog izražaja došla ove godine, u kojoj je zabilježen najmanji porast broja zaposlenih u IT sektoru u posljednjih 9 godina.

Poslovanje dvaju poduzeća iz IT sektora u prvih devet mjeseci 2024. godine koji kotiraju na Zagrebačkoj burzi (čine oko 10% IT tržišta, imaju dominantne prihode od izvoza)

> ERICSSON NIKOLA TESLA d.d.

> SPAN d.d.

Izvor: DZS, obrada HGK

Iz poslovanja dviju tvrtki iz IT sektora koje jedine kotiraju na burzi mogu se vidjeti dva potpuno različita razvoja situacije. I dok se ERNT d.d. našao u problemima uzrokovanim smanjenom potražnjom, te je u odnosu na godinu ranije smanjio broj zaposlenih za više od 600 (-18,8%), dočim je SPAN d.d. povećao broj zaposlenih za 2%. Usporenje rasta odnosno pad aktivnosti uz istodobno i dalje rastući pritisak na rashode iz segmenta troškova rada imalo je negativan utjecaj na visinu ostvarenje dobiti. Oba navedena primjera su tvrtke kojima su prihodi od izvoza ključni u ostvarenju poslovnih prihoda te su time i izloženi nepovoljnim globalnim kretanjima, a time posredno i tvrtke koje su povezane s velikim izvoznicima. No, kako u prosjeku tvrtke hrvatske IT industrije ipak ostvaruju više od polovine prihoda na domaćem tržištu, zaključili bismo da će se globalni negativni trendovi sporije prenositi na cijelu hrvatsku IT industriju.